

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

सत्यमेव जयते

समता न्याय एकात्मता

महाराष्ट्र शासन

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग
समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद, नांदेड

समाजकल्याण विभाग, जिल्हा परिषद,
नांदेड या कार्यालया मार्फत राबविण्यात
आलेल्या विविध योजनांची यशोगाथा

भारताचे संविधान

उद्देशिका

आम्ही, भारताचे लोक, भारताचे एक सार्वभौम
समाजवादी धर्मनिरपेक्ष लोकशाही गणराज्य घडवण्याचा
व त्याच्या सर्व नागरिकांस :

सामाजिक, आर्थिक व राजनैतिक न्याय ;

विचार, अभिव्यक्ती, विश्वास, श्रद्धा

व उपासना यांचे स्वातंत्र्य ;

दर्जाची व संधीची समानता ;

निश्चितपणे प्राप्त करून देण्याचा

आणि त्या सर्वांमध्ये व्यक्तीची प्रतिष्ठा

व राष्ट्राची एकता आणि एकात्मता

यांचे आश्वासन देणारी बंधुता

प्रवर्धित करण्याचा संकल्पपूर्वक निर्धार करून ;

आमच्या संविधानसभेत

आज दिनांक २६ नोव्हेंबर, १९४९ रोजी

याद्वारे हे संविधान अंगीकृत आणि अधिनियमित

करून स्वतःप्रत अर्पण करीत आहोत.

संकल्पना

मा. श्रीमती मिनल करनवाल - (भा.प्र.से)

मुख्य कार्यकारी अधिकारी
तथा प्रशासक
जिल्हा परिषद, नांदेड.

संदिप माळोदे
अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी
जिल्हा परिषद नांदेड

श्री.अविनाश देवसटवार
प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण विभाग, लातूर

सतेंद्र वी आऊलवार
जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी
जिल्हा परिषद नांदेड

प्रस्तावना

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागातील अनुसूचित जाती, दिव्यांग, दुर्बल घटकांच्या सामाजिक, आर्थिक, शैक्षणिक योजना राबविण्यात येतात.

सदर योजना शासनाने विहित केलेल्या शासन निर्णय, परिपत्रकांच्या नियमावली नुसार राबविण्यात येतात. सामाजिक न्याय विभागा मार्फत जिल्हा वार्षिक अनु.जाती विषेश घटक योजनांतर्गत अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांच्या वस्तींचा विकास, अंतरजातीय विवाह योजना, दिव्यांगासाठीच्या विशेष योजना, विविध प्रकारच्या मॅट्रिकपुर्व शिष्यवृत्ती योजना, वृद्ध साहित्यीक व कलावंत मानधन योजना इत्यादी योजना यशस्वीरीत्या राबविण्यात आल्यामुळे नाविन्यपुर्ण / वैशिष्ट्यपुर्ण तसेच स्थानिक जिल्हा पातळीवर मार्गदर्शक तत्वानुसार तसेच नाविन्यपुर्ण योजने द्वारा सामान्य नागरिकांचा प्रशासनावर विश्वास निर्माण होत आहे.

सदरहु यशोगाथद्वारे मा. आयुक्त, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांचे संकल्पनेतुन लातूर विभागातील समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद, नांदेड या कार्यालयां मार्फत राबविण्यात आलेल्या विविध योजनांच्या यशोगाथाची माहिती खालील प्रमाणे सादर करण्यात येत आहे.

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	तपशिल	पानक्र.
१.	अनुसूचित जाती व नवबौध्द घटकांच्या वस्तीचाविकास करणे	८ ते १२
२.	अस्वच्छ व्यवसायात काम करणाया पालकांच्या मुलांना भारत - सरकार मॅटिकपुर्व शिष्यवृत्ती	१३ ते १४
३.	माध्यमिक शाळेत शिकणाया विद्यार्थ्यांना गुणवत्ता शिष्यवृत्ती-	१५ ते १६
४.	सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती	१७ ते १८
५.	इ .५ वी ते १२ मध्ये शिकणाया मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांसाठी - .अनुदानित वसतिगृहे	१९ ते २०
६.	आंतरजातीय विवाहास प्रोत्साहनपर योजना	२१ ते २२
८.	मा. वृध्द कलावंत मानधन योजना	२३ ते २६
९	दिव्यांग-अव्यंग विवाह योजना	२५ ते २६
१०	दिव्यांग-अव्यंग (बीज भांडवल) योजना	२८
११	दिव्यांग शिष्यवृत्ती योजना	२९

विभाग रचना

मुख्यकार्यकारी अधिकारी
अतिरिक्त मुख्यकार्यकारी अधिकारी
जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी
कार्यालय अधिक्षक
सहाय्यक लेखाधिकारी
वैद्यकीय सामाजिक कार्यकर्ता
सहाय्यक सल्लागार
समाज कल्याण निरिक्षक
वरिष्ठ लिपीक
कनिष्ठ लिपीक
परिचर

सद्यस्थित कार्यरत कर्मचारी यादी

कार्यालयाचे नाव:- समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद, नांदेड

अ.क्र	अधिकारी /कर्मचारी यांचे नाव	पद	मोबाईल क्र
१	श्री.एस.वि.आउलवार	जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी	९०४९८२२२९५
२	श्री.ए.एम.पंडीत	कार्यालय अधिक्षक	८८०५९३१९५७
३	श्री.एस.आर.केंद्रे	सहाय्यक लेखाधिकारी	७०५७३९०२३५
४	श्रीमती.एस.ए.भोरे	समाज कल्याण निरीक्षक	९१५८००२१५०
५	श्रीमती.एस.जी.वागतकर	समाज कल्याण निरीक्षक	७९७२३३२९०१
६	श्री.एस.एस.मोहम्मद	समाज कल्याण निरीक्षक	९९२१४३९००७
७	श्रीमती.एस.एफ.शेख	समाज कल्याण निरीक्षक	९६७३४४१६७३
८	श्री. डी.बी. नाटे	सहाय्यक सल्लागार	८५३०७७३९९७
९	श्री.आर.जी.सोनटक्के	वरिष्ठ लिपीक	८०८७६३९००६
१०	श्री.एम.एस.दवणे	कनिष्ठ लिपीक	९१७५६२८०१७
११	श्री.डी.एच.वाघमारे	कनिष्ठ लिपीक	७५०७०७१७०७
१२	श्री.एम.जी.गाजलवाड	परिचर	९७३०६२१५६२
१३	श्री.ए.जी.मुंडगे	परिचर	७२१८७१४२१८
१४	श्रीमती.व्ही.एस.कांबळे	परिचर	९४०४५४९४५७

प्रतिनियुक्तीवरील कर्मचारी

अ.क्र	अधिकारी /कर्मचारी यांचे नाव	पद	मोबाईल क्र
१५	श्री.के.जी.कलुरकर	कनिष्ठ लिपीक	७०२००२५१९२
१६	श्री.एस.एम बाटूरे	कनिष्ठ लिपीक	९९२२०६४४१६
१७	श्री.बी.जी.पाटील	वाहन चालक	९४०३५२८६११
१८	श्री.व्ही.के.कुरेलू	कक्ष अधिकारी	९०२१४८५८४५
१९	श्री.डी.एस.नेहूलकर	कनिष्ठ सहाय्यक	९९७५२५७८७७
२०	श्री.एम.जे.शर्मा	परिचर	९८५०७७४६३२

योजना

समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद, नांदेड.
कर्मचारी सद्यस्थिती अहवाल माहे- जानेवारी-२०२५

अ.क्र.	पदाचे नाव	मंजूर पद संख्या	भरलेले पदे	रिक्त पदे	शेरा
१	२	३	४	५	६
१	जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी	०१	०१	००	
२	कार्यालय अधीक्षक	०१	०१	००	
३	सहाय्यक लेखाधिकारी	०१	०१	००	जि.प. कर्मचारी
४	समाज कल्याण निरीक्षक	०५	०३	०२	
५	वरिष्ठ लिपिक	०१	०१	००	
६	कनिष्ठ लिपिक	०१	०१	००	
७	वाहन चालक	०१	००	०१	
८	शिपाई	०३	०३	००	जि.प. कर्मचारी प्रतिनियुक्तस मा.आयुक्त समाज कल्याण पुणे यांचे मान्यता आदेश क्र. २४५१ दि.२८/०१/२०२०
	दिव्यांग विभाग				
९	वैद्यकीय सामाजिक कार्यकर्ता	०१	००	०१	
१०	सहाय्यक सल्लागार	०१	०१	००	
	एकुण	१६	१२	०४	

जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी,जिल्हा

परिषद,नांदेड

जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी,जिल्हा परिषद,नांदेड कार्यालयाकडून मागासवर्गीयाच्या विविध कल्याणकारी योजना राबविण्यात येतात.सदर योजनांची माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

मागासवर्गीय वस्तीगृहांना सहाय्यक अनुदान योजना.

- ❖ मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना त्यांचा शिक्षणक्रम पूर्ण करता यावा, ग्रामीण भागात मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांचे शाळा गळतीचे प्रमाण कमी व्हावे, आर्थिक दुरावस्थेमुळे पालकांना मुलांच्या शिक्षणात अडचणी येऊ नयेत व विद्यार्थ्यांचा शैक्षणिक विकास व्हावा, या उद्देशाने ही योजना कार्यान्वित करण्यात आली आहे.
- ❖ समाज कल्याण विभाग जिल्हा परिषद नांदेड विभागातर्गत स्वयंसेवी संस्थामार्फत कार्यरत आहेत.

मुलांचे अनुदानित वसतीगृह – 163(१२)

मुलीचे अनुदानित वसतीगृह – 50 (३)

एकूण— 213(१५)

अनु.वसतिगृह विध्यार्थी संख्या (मुले)----7560

अनु.वसतिगृह विध्यार्थी संख्या (मुली)---1370

एकूण---- 8930

मान्य पदे – 715

अ.क्र.	तालुका	एकूण वसतीगृह संख्या			एकूण विद्यार्थी संख्या		
		मुले	मुली	एकूण	मुले	मुली	एकूण
1	नांदेड	37	12	49	1833	334	2167
2	मुखेड	25	04	29	1622	128	1750
3	कंधार	21	10	31	1160	293	1453
4	लोहा	08	02	10	288	50	338
5	किनवट	12	08	20	435	206	641
6	अर्धापूर	04	00	04	102	00	102
7	देगलूर	12	03	15	409	78	487
8	बिलोली	07	01	08	363	24	387
9	नायगांव	05	04	09	194	107	301
10	धर्माबाद	02	00	02	48	00	48
11	भोकर	08	02	10	241	48	289
12	उमरी	02	01	03	174	24	198
13	माहूर	09	00	09	319	00	319
14	हदगाव	07	01	08	270	24	294
15	हिमायतनगर	01	01	02	24	24	48
16	मुदखेड	03	01	04	72	30	102
	एकूण	163	50	213	7554	1370	8924

एकूण वसतीगृहापैकी १६३ वसतीगृह मुलांकरिता व ५० वसतीगृह मुलींसाठी आहेत २१३ वसतीगृहात एकूण ८९३० मुलं/मुलीं प्रवेशित असून त्यांच्या निवासाची व भोजनाची विनामुल्य सोय केली जाते.

* उपरोक्त वसतीगृहांतील विद्यार्थ्यांच्या सुविधेकरिता शासन प्रतिमाह प्रती विद्यार्थी रू.१५००/- प्रमाणे परिपोषण अनुदान देते. वसतीगृहांतील मानधनावर नियुक्त अधिकांकना रू.१०,०००/- स्वयंपाकीना रू.८५००/- पहारेकरी व मदतनीस यांना रू.७५००/- मानधन दिला जाते. इमारत भाडयासाठी सार्वजनिक बांधकाम विभागाने प्रमाणित केलेल्या एकूण वाजवी दरापैकी ७५% अनुदान संस्थेस अदा करण्यात येते.

**नांदेड जिल्ह्यातील अनुदानित दिव्यांग शाळा
/कर्मशाळा माहिती**

अनु. क्र	शाळा प्रवर्ग	शाळां ची संख्या	मान्य विद्यार्थी संख्या			मान्य कर्मचारी संख्या			
			निवा सी	अनिवा सी	एकूण	शिक्ष क	शिक्षकेत्त र	एकू ण	
1	2	3	4	५	6	७	8	9	1 0
1	अंध	8	440	40	480	57	85	142	
2	मुक बधीर	19	843	98	941	97	130	227	
3	मतीमंद	14	614	59	673	79	133	212	
4	अस्थिव्यं ग	34	1371	90	1461	107	259	366	
	एकूण	72	3268	287	355 5	340	607	947	

अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांच्या वस्तीचा विकास योजना:-

सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग शासन निर्णय क्रमांक दवसू /2011 प्र.क्र.442 /अजाक/ दिनांक 5 डिसेंबर 2011 नुसार ग्रामीण भागातील अनुसूचित जाती व नवबौद्ध घटकांच्या वस्तीचा विकास योजनांतर्गत अनुसूचित जातीच्या मुलभूत गरजा भागविण्यासाठी ही योजना राबविण्यात येते.शासन शुद्धीपत्रक दिनांक 31 डिसेंबर 2011 नुसार ग्रामीण अनु.जातीच्या लोकसंखेच्या प्रमाणात खालील निवड समितीद्वारे अनुदान मंजूर करण्यात येते.

दिनांक 02 जुलै 2012 आणि 20 डिसेंबर 2012 अन्वये समिती –

- अति.मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
- सभापती,समाज कल्याण समिती ,
- जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी

शासन निर्णय दिनांक 14 नोव्हेंबर 2008 शासन शुद्धी पत्रक दिनांक 19 डिसेंबर 2008 अन्वये बृहद आराखड्या नुसार ग्रामीण भागातील अनुसूचित जातीच्या वस्तीत खालीलप्रमाणे कामे घेण्यात येतात.

- पाणीपुरवठा,
- मलनि;सारण/शौचालय,
- पोहच रस्ते/नाली बांधकाम,
- अंतर्गत रस्ते,
- समाज मंदिर, ई.

नांदेड जिल्ह्यातील अनुसूचित जातीच्या वस्त्यांची संख्या --- 4075

यातील लोकसंख्या- 5,61,292

या वस्त्यांमध्ये समाज कल्याण विभागा मार्फत मागील 9 वर्षांपासून खालीलप्रमाणे कामे घेण्यात आली आहेत.

अनु क्र.	सन	मंजूर कामे	पूर्ण कामे	मंजूर निधी	एकूण खर्च	शेरा
1	2015 -16	2367	2367	444.68	444.68	
2	2016-17	1832	1832	4500 .00	4500 .00	
3	2017-18	1411	1411	3400.27	3400.27	
4	2018 -19	1266	1266	3400.65	3400.65	
5	2019 -20	1678	1678	5000.00	5000.00	
6	2020-21	1873	1873	6171	6171	
7	2021-22	1510	1359	59.22	59.22	
8	2022-23	1014	1014	6402.5	6402.5	
9	2023-24	1251	901	6602.00	6107.00	

आंतरजातीय विवाहास प्रोत्साहनपर योजना:-

अस्पृश्यता निवारणार्थ आंतरजातीय विवाहाला प्रोत्साहन देण्यासाठी शासनाकडून 50 हजारांचे अर्थसाहाय्य दिले जाते. भारतीय घटनेने जातीयता नष्ट केली आहे. ती पाळणा-यास शिक्षा तसेच दंडाचीही तरतूद आहे. एकीकडे जातीयवाद्यांना कायद्याचा धाक आणि दुसरीकडे जातीच्या भिंती पाडणा-यांना प्रोत्साहन असे शासनाचे धोरण आहे. 3 सप्टेंबर 1959 पासून सुरू झालेली ही योजना जातीयता नष्ट करण्यासाठी प्रोत्साहक ठरत आहे. महाराष्ट्र शासनाने 30 जानेवारी 1999 च्या शासन निर्णयाद्वारे या योजनेच्या आर्थिक सहाय्यात वाढ करून 15 हजार रूपये आर्थिक सहाय्यदेणे सुरू केले होते.

समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद, नांदेड व्दारा या योजनेतर्गत खालीलप्रमाणे लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात आलेला आहे. सन २०२१-२२ मध्ये ११२ प्रस्ताव या कार्यालयास प्राप्त झालेले असून सन 2022-23 मध्ये १५ लक्ष प्राप्त झालेली तरतूद एकूण 30 लाभार्थ्यांना वाटप करण्यात आली सन 2023-24 मध्ये 06 लक्ष प्राप्त झालेली तरतूद एकूण 12 लाभार्थ्यांना वाटप करण्यात आली आहे सध्यास्थितीत सन 2024-25 मध्ये 04 लक्ष तरतूद प्राप्त झाली असून 08 लाभार्थ्यांना वाटप करण्यात आली आहे आर्थिक तरतूदी अभावी 60 प्रकरणे प्रलंबित आहेत.

अनु. क्र	सन	प्राप्त अर्जांची संख्या	निकाली अर्जांची संख्या	एकूण खर्च
१	2021-22	112	27	15
२	2022-23	17	15	7.50
३	2023-24	72	12	06
४	2024-25	68	20	10

या करीता मा.आयुक्त,समाजकल्याण,महाराष्ट्र राज्य,पुणे यांचे मार्फत शासनाकडे दिनांक जानेवारी 2025 रोजी गुगल स्प्रेड सीट व्दारे एकूण 30.00 लक्ष रुपये ची मागणी करण्यात आलेली आहे.

**समाज कल्याण विभाग दिव्यांग कल्याण व पुनर्वसन
जि.प. 5 टक्के सेस योजना**

अ.क्र	तालुक्याचे नाव	तालुका निहाय प्राप्त अर्ज	तालुका निहाय लाभार्थी संख्या	मंजूर निधी	तालुका निहाय अंतिम दिव्यांग टक्केवारी
१	नांदेड	११२४	५०	६,९३,०००	१००%
२	नायगाव	११५१	५०	६,४२,०००	१००%
३	भोकर	७२०	४६	६,३३,२००	७१%
४	अर्धापुर	६३५	५१	७,६५,०००	८०%
५	माहुर	७१३	५०	७,१६,०००	७०%
६	मुदखेड	४८३	५०	७,३८,१००	८४%
७	मुखेड	१८५८	५०	७,३५,५००	१००%
८	लोहा	९४०	५०	६,६१,७००	९२%
९	किनवट	१००८	५२	७,५४,७००	१००%
१०	हिमायतनगर	६४१	४५	६,५२,४००	७०%
११	कंधार	५३६	५१	७,६५,०००	७८%
१२	धर्माबाद	४८६	४५	६,५४,०००	७५%
१३	हदगाव	२९४	४५	६,५५,५००	७०%
१४	देगलुर	११८५	४७	५,९६,८००	८६%
१५	बिलोली	१०६७	४७	६,७६,०००	१००%
१६	उमरी	६१७	४८	७,१७,३००	६५%
	एकुण		७७७	१,१०,५६,२००	

**पं.स.स्वसंपादित उत्पन्नातून मागासवर्गीय कल्याणार्थ २०%
राखीव ठेवलेल्या निधीचा खर्च २०२४-२५ अखेर जिल्हा
परिषद नांदेड (आकडे लाखात)**

अ. क्र.	पंचायत समितीचे नाव	सन २०२२-२३ अखेरचा अनुशेष	पंचायत समितीचे सन २०२३-२४ चे अंदाज पत्रक जमा बाजू	मागासवर्गीय कल्याणार्थ २०% करावयाचा खर्च	अनुषेधासह करावयाची तरतूद	२०% अंदाज पत्रकीय तरतूद सन २०२३-२४	या महिना अखेर झालेला खर्च	खर्चाची टक्केवारी	मार्च - २०२४ शिल्लक राहणारा अनुशेष
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	नांदेड	0.85	4.00	0.80	4.85	0.46	0.00	0.00	0.46
2	अर्धापूर	0.12	4.25	0.85	4.37	0.82	0.00	0.00	0.82
3	मुदखेड	1.07	1.00	0.20	2.07	0.14	0.00	0.00	0.14
4	हदगाव	4.56	2.80	0.56	7.36	0.61	0.00	0.00	0.61
5	हिमायतनगर	0.23	2.30	0.46	2.53	0.81	0.00	0.00	0.81
6	किनवट	0.22	2.50	0.50	2.72	0.61	0.00	0.00	0.61
7	माहूर	0.20	1.00	0.20	1.20	0.40	0.00	0.00	0.40
8	भोकर	1.63	1.00	0.20	2.63	0.77	0.00	0.00	0.77
9	उमरी	0.11	1.00	0.20	1.11	0.20	0.00	0.00	0.20
10	धर्माबाद	0.10	4.35	0.87	4.45	1.01	0.00	0.00	1.01
11	बिलोली	2.35	5.00	1.00	7.35	1.00	0.00	0.00	1.00
12	नायगाव खै	2.94	2.00	0.40	4.94	2.02	0.00	0.00	2.02
13	देगलूर	0.39	2.50	0.50	2.89	0.51	0.00	0.00	0.51
14	मुखेड	0.52	1.00	0.20	1.52	0.20	0.00	0.00	0.20
15	कंधार	0.20	2.00	0.40	2.20	0.51	0.00	0.00	0.51
16	लोहा	1.79	5.00	1.00	6.79	1.06	0.00	0.00	1.06
	एकूण	17.28	41.70	8.34	58.98	11.13	0.00	0.00	11.13

जिल्ह परिषदेच्या स्वयंउत्पन्नातून 20% राखीव निधी

❖ लाभाचे स्वरूप :-

- ❖ मागासवर्गीय विद्यार्थी विद्यार्थीनींना सायकल पुरविणे (रु.5000/- प्रती लाभार्थी)
- ❖ मागासवर्गीयांना पिठाची गिरणी पुरविणे (रु.15000/- प्रती लाभार्थी)
- ❖ मागासवर्गीय प्रशिक्षित महिलांना 100% अनुदानावर शिलाई मशीन देणे (रु.5000/- प्रती लाभार्थी)
- ❖ मागासवर्गीय शेतकऱ्यांना 3 एच.पी. विद्युतमोटर पुरविणे (रु.15000/- प्रती लाभार्थी)
- ❖ महापुरुषांची जयंती साजरी करणे
- ❖ मागासवर्गीयांना झेरॉक्स (प्रिंटर, स्कॅनर व झेरॉक्स लहान मशिन) पुरविणे (रु.15000/- प्रती लाभार्थी)
- ❖ ग्रामीण भागातील मागासवर्गीय बेरोजगारांना चार चाकी माल वाहतूक वाहन पुरविणे (रु.290000/- प्रती लाभार्थी)
- ❖ मागासवर्गीयांना वस्तीमध्ये ग्राम रस्ते, डांबरीकरण, गिटीकरण, मजबुतीकरण, पुलमोऱ्या अंतर्गत सिमेंट रस्ते,
- ❖ नाली बांधकाम, समाज मंदिर, पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था, नवीन बांधकाम/दुरूस्ती इ. विकास कामे.
- ❖ मागासवर्गीयांव्या वस्ती मध्ये शुध्द पिण्याचे पाणी (मिनरल वॉटर प्लँट) बसवणे

❖ निकष :-

- ❖ लाभधारकाचे एकूण वार्षिक उत्पन्न रु. 50000 पेक्षा जास्त नसावे.
- ❖ सदर योजनेअंतर्गत यापूर्वी लाभ न घेतल्याचे ग्रामसेवक यांचे प्रमाणपत्र.

- ❖ लाभार्थी निवडीबाबत ग्रामसभेचा ठराव.
- ❖ लाभार्थी निवडीनंतर खरेदी केलेले साहित्य गहान अथवा विक्री करणार नसल्याबाबतचे हामी पत्र.
- ❖ लाभार्थी निवडीनंतर वस्तू खरेदीकरून GST असलेली पावती व ग्रामपंचायतचे खात्रीप्रमाणपत्र आवश्यक प्रमाणपत्र.
- ❖ वाहन पुरविणे योजने अंतर्गत उत्पन्न मर्यादा 120000/-

जिल्हा परिषद नांदेड मागील दोन वर्षात 20 टक्के अनुदानातून विविध योजनेत प्राप्त अर्जांची निवड लाभार्थी ची माहिती

अ.क्र.	वर्ष	योजनेचे नाव	अर्जांची संख्या	निवड लाभार्थी संख्या	शेरा
1	2	3	4	5	6
1	2023-24	फिरते स्टॉल	33	06	
2	2023-24	मिरची कांडप	108	18	
3	2023-24	सायकल पुरविणे	53	09	
4	2023-24	पिठाची गिरणी	105	20	
5	2023-24	शिलाई मशिन	153	28	
6	2023-24	झेरॉक्स मशिन	87	18	
1	2024-25	फिरते स्टॉल	120	05	
2	2024-25	मिरची कांडप	278	21	
3	2024-25	सायकल पुरविणे	92	54	
4	2024-25	पिठाची गिरणी	726	18	
5	2024-25	शिलाई मशिन	524	42	
6	2024-25	झेरॉक्स मशिन	678	17	
7	2024-25	गाय म्हैस	1087	03	

व्यसनमुक्ती प्रचार कार्य योजना

उद्दिष्ट :-

- ❖ व्यसनामधील लोकांना व्यसनमुक्त करणे.
- ❖ लाभाचे स्वरूप :-
- ❖ मान्यता प्राप्त व्यसनमुक्ती केंद्रास केंद्र शासनाकडून अनुदान देण्यात येते.
- ❖ संपर्क :-
- ❖ संबंधित जिल्हाचे जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी जिल्हा परिषद.
- ❖ टिप :- मा.आयुक्त आदेशान्वये जिल्हातील 13 प्रस्ताव सादर करण्यात आलेले आहे. दि..... मा.सहाय्यक आयुक्त पुणे.

दिव्यांग व्यक्तींना कृत्रीम अवयव व साधने पुरविणे

❖ उद्दिष्ट :-

- ❖ दिव्यांगांना शारीरिक पुनर्वसन करणे.
- ❖ लाभाचे स्वरूप :-
- ❖ अस्थिव्यंग दिव्यांग व्यक्तींना तीन चाकी सायकल, कृत्रीम अवयव, कुबड्या, कॅलीपर्स इ. साधने तसेच अंध व्यक्तींना चष्मे, काठ्या, इ. 10 वी पुढील अंध व्यक्तींना शिक्षणासाठी टेपरेकॉर्डर, कर्णबधिरांसाठी वैयक्तिक श्रवणयंत्र इ. साधनासाठी रू.3000/- पर्यंतचे अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देणे.
- ❖ निकष :-
- ❖ दिव्यांग व्यक्तीकडे किमान 40 पेक्षा जास्त टक्क्याचे प्रमाणपत्र असावे.
- ❖ अपंग व्यक्तीचे दरमहा उत्पन्न रू.20000/- पेक्षा कमी असावे.
- ❖ महाराष्ट्र राज्याचा रहिवासी असावा.
- ❖ उपकरणाची / साधनाची आवश्यकता असल्याचे तज्ञांचे शिफारसपत्र असावे.
- ❖ टिप :- सन 2019-20 मध्ये तालुका स्तरावर दिव्यांगांचे कृत्रीम अवयव पुरविणे करीता कॅम्प घेण्यात आले आहे. साहित्य अप्राप्त असल्याने वाटप अद्याप प्रलंबित आहे.

शालांतपूर्व शिक्षणासाठी दिव्यांग विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती योजना

उद्दिष्ट	दिव्यांग विद्यार्थ्यांना शिक्षणासाठी प्रोत्साहित करणे		
निकष	<ul style="list-style-type: none">❖ इ. 10 वी पर्यंतचे शिक्षण घेणारे अंध, कर्णबधीर व अस्थिव्यंग प्रवर्गातील विद्यार्थी तसेच विशेष शाळेतील मतिमंद विद्यार्थी.❖ विद्यार्थ्यांकडे किमान 40 पेक्षा जास्त टक्क्यांचे अपंगत्वाचे प्रमाणपत्र असावे.❖ विद्यार्थी एकाच इयत्तेत दोन वेळा नापास झालेला नसावा.		
लाभाचे स्वरूप	क्र.	इयत्ता	शिष्यवृत्ती दर रूपये
	1	इ.1 ली ते 4 थी (कर्णबधीर)	दरमहा रू.100/-
	2	इ.5 वी ते 7 वी	दरमहा रू.150/-
	3	इ.8 वी ते 10 वी	दरमहा रू.200/-
	4	मतिमंद मानसिक विकलांग	दरमहा रू.300/-
	5	(नोंदणी प्रमाणपत्र प्राप्त विशेष शाळेतील) दिव्यांग कार्यशाळेतील प्रशिक्षणाथी	

दिव्यांग व्यक्तींना स्वयंरोजगारासाठी बीजभंडवल योजना

- ❖ अपंगाना स्वतःच्या पायावर उभे राहून स्वावलंबी व्हावे व त्यांना समाजाचा कृतीशील घटक म्हणून जगता यावे यासाठी अपंग व्यक्तींना स्वयंरोजगारासाठी बीज भंडवल योजने अंतर्गत प्रकल्प खर्चाच्या 20 टक्के एवढी रक्कम अनुदान व 80 टक्के एवढी रक्कम बँकेकडून कर्जरुपात देणे.
- ❖ वार्षिक उत्पन्न मर्यादा रु. 100000/- व प्रकल्प खर्चाची मर्यादा रु. 150000/-
- ❖ आणि वयोमर्यादा 18 ते 50 वर्षे.
- ❖ लेखाशिर्ष :- 2235D355

वर्ष	प्राप्त अर्ज	निकाली अर्ज	शिल्लक अर्ज	प्राप्त तरतूद	खर्च	शिल्लक
2017-18	52	52	--	15.89	12.39	3.5
2018-19	30	25	05	28.00	3.72	24.28
2019-20	47	10	37	36.85	2.30	34.55
2020-21	29	06	23	36.85	1.55	2.40
2021-22	65	16	49	36.85	3.16	2.84
2022-23	19	05	14	92000	81400	10600
2023-24	35	15	20	11.44000	2.84000	860000

समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद नांदेड-मॅट्रिकपूर्व शिष्यवृत्ती

महा DBT पोर्टलवर शाळा नोंदणी बाबत सदयस्थिती

अ.क्र.	तालुक्याचे नाव	एकुण शाळेची संख्या	रजिस्ट्रेशन झालेल्या शाळेची संख्या	रजिस्ट्रेशन न झालेल्या शाळेची संख्या	टक्केवारी (%)
१	आर्धापुर	१२१	९२	०७	७६.०३
२	नायगांव	१९५	१५८	०७	८१.०३
३	भोकर	१८२	१५१	१८	८२.९७
४	नांदेड	६४२	५४१	३०	८४.२७
५	मुदखेड	१२५	१०५	०४	८४.००
६	लोहा	३०९	२६४	१६	८५.४४
७	उमरी	११९	१०२	०८	८५.७१
८	हिमायत नगर	१३७	१२१	०८	८८.३२
९	मुखेड	३७६	३३३	१२	८८.५६
१०	माहुर	१६२	१४४	१२	८८.८९
११	देगलुर	२४७	२२०	११	८९.०७
१२	हदगाव	२६४	२३८	०९	९०.१५
१३	बिलोली	१६१	१४८	०७	९१.९३
१४	किनवट	३८५	३५९	०७	९३.२५
१५	कंधार	३१७	३०८	०१	९७.१६
१६	धर्माबाद	८५	८३	०१	९७.६५
	एकूण	३८२७	३६६९	१५८	९५.८७

सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना:-

इयत्ता ५वी ते ७ वी व इयत्ता ८ वी ते १० वी मध्ये शिकणाऱ्या मागासवर्गीय (अनुसूचित जाती, विजाभज, विमाप्र, इमाव) मुलींच्या गळतीचं प्रमाण कमी व्हावे या उद्देशाने अनुक्रमे सन १९९६ व २००३ पासून सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना सुरू करण्यात आली आहे.

उत्पन्न व गुणांची अट नाही.

अर्ज करण्याची आवश्यकता नाही. वर्षातून तीन वेळा म्हणजे **२६ जून, २२ सप्टेंबर** आणि **३ जानेवारी** या तारखांना शिष्यवृत्ती देण्यात येते. इयत्ता ५ वी ते ७ वी च्या विद्यार्थीना प्रती वर्ष ६००/- रुपये आणि ८ वी ते १० वी च्या विद्यार्थीना प्रती वर्ष १०००/- रुपये अदा करण्यात येतात.

समाज कल्याण विभाग, जिल्हा परिषद, नांदेड व्दारा या योजनेंतर्गत खालीलप्रमाणे विद्यार्थीना लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात आलेला आहे

अनु. क्र	सन	प्राप्त अर्जांची संख्या	निकाली अर्जांची संख्या	एकूण खर्च
१	२०१९-२०	३१२९	३१२९	२८७३०००
२	२०२०-२१	७५०४	७५०४	६५८१०००
३	२०२१-२२	८२७६	८२७६	
४	२०२२-२३	६३०३	६३०३	९०
५	२०२३-२४	५१०२	५१०२	७९.९३

अस्वच्छ व्यवसायात काम करणाऱ्या पालकांच्या मुलांना भारत सरकार मॅट्रिक पूर्व शिष्यवृत्ती योजना

1 अस्वच्छ व्यवसायात काम करणाऱ्या खालील व्यक्तींच्या पाल्यांसाठी ही योजना इयत्ता १ ली ते १० वी करीता राबविण्यात येते.

A) हाताने मेहतर काम करणाऱ्या / मानवी विष्ठांचे वहन करणाऱ्या बंदिस्त व उघड्या गटाराची

साफ सफाई करणाऱ्या व्यक्ती.

b) अस्वच्छ व्यवसायाशी संबंध परंपरेने असलेले सफाईगार.

c) कातडी कमावणारे आणि कातडी सोलणारे

d) कचरा गोळा करणे / उचलणे.

e) मॅन्युअल स्कॅवेंजर्स ऍक्ट २०१३ मधील सेक्शन २(१)(d) नुसार धोकादायक व्यवसायात काम करणारे.

२) सदरील योजनेअंतर्गत अस्वच्छ व्यवसाय करणाऱ्या पालकांनी खालील प्राधिकार्यांचे प्रमाणपत्र सादर करणे

आवश्यक आहे. ग्रामपंचायत क्षेत्र - ग्रामसेवक व सरपंच नगरपालिका क्षेत्र- मुख्याधिकारी महानगरपालिका क्षेत्र-

आयुक्त / उपायुक्त.

१) या योजनेच्या लाभ घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना इतर कोणत्याही प्रिमिट्रिक शिष्यवृत्ती योजनेचा लाभ अनुज्ञेय असणार नाही.

अ.क्र.	इयत्ता	अनिवासी	निवासी
१	इ. १ ली व २ वी	---	२२५/-
२	इ. ३ री व १० वी	७००/-	२२५/-
३	तदर्थ	१०००/-	७५०/-

अ.क्र.	योजनेचे नाव	वर्ग	मुले	अनुसूचित जाती SC	शेरा
			/ मुली		
१	सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना.	इ.५ वी ते ७ वी	मुली	६००/-	उत्पन्नाची अट नाही.
		इ.८ वी ते १० वी	मुली	१०००/-	
२	राजर्षी शाहु महाराज गुणवत्ता शिष्यवृत्ती योजना.	इ.५ वी ते ७ वी	मुली	५००/-	1) वर्गातुन पहिला व दूसरा येणाऱ्या दोन विद्यार्थ्यांना योजना लागू. 2) सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजनेव्यतिरिक्त लाभ देता येतो.
		इ.८ वी ते १० वी	मुली	१०००/-	
३	महर्षी वि.रा. शिंदे मॅट्रिक पूर्व शिक्षण फी - परीक्षा फी प्रदाने	इ. १० वी	मुले व मुली	४२०/-	निरंक
४	अस्वच्छ व्यवसायात काम करणाऱ्या पालकांच्या मुलांना भारत सरकार मॅट्रिक पूर्व शिष्यवृत्ती योजना	इ. १ ली ते १० वी	मुले व मुली	३५००/-	1) सर्व जातीच्या व्यक्तींना लागू. 2) सक्षम प्राधिकारी (ग्रामसेवक / मुख्याधिकारी न.प./ उपायुक्त म.न.पा.) यांचे अस्वच्छ व्यवसायात काम करित असल्याचे प्रमाणपत्र आवश्यक
५	इयत्ता ९ वी व १० वी मध्ये शिकत असणाऱ्या अनुसूचित जाती प्रवर्गातील विद्यार्थ्यांना भारत सरकार मॅट्रिकपूर्व शिष्यवृत्ती योजना	इ. ९ वी १० वी	मुले व मुली	३५००/-	1) जातीचे प्रमाणपत्र आवश्यक 2) उत्पन्नाचे प्रमाणपत्र आवश्यक (मर्यादा २ लक्ष रुपये)

मॅट्रिकपुर्व शिष्यवृत्ती योजना

(रुपये: लाखात)

अ. क्र.	योजनेचे नाव	लेखाशिर्ष	सन २०२२-२३ ची शिल्लक तरतुद	सन २०२३-२४ ची प्राप्त तरतुद	एकुण तरतुद	झालेला खर्च	लाभार्थी संख्या	सन २०२३-२४ ची शिल्लक तरतुद	प्रलंबीत अर्जासाठी लागणारी तरतुद
१	सावित्रीबाई फुले ५ वी ते ७ वी मुलींना/अनुजाती शिष्य.	२२२५ - E६०५ (NN२१००२१)	५.७०	१८.००	२३.७०	१०.७१	१७८५	१२.९९	निरंक
२	सावित्रीबाई फुले ८ वी ते १० वी मुलींना/अनुजाती शिष्य.	२२२५ - E६०५ (NN२१००२३)	०.०८	७१.००	७१.०८	६१.९३	६२०१	९.०७	निरंक
३	मागासवर्गीय विद्या. शिक्षण फी परिक्षा फी.	२२२५ - E६०५ (NN२१००११)	२.९९	९.००	११.९९	६.४७	१५४१	५.५१	निरंक
४	माध्यामिक शाळेत शिक्षण घेणारे मागा. विद्या गुनवत्ता. शिष्य.	२२२५ - E६०५ (NN२१०००९)	२.९५	६.००	८.९५	२.९२	३६४	६.०३	निरंक
५	सफाई उद्योगातील पालकांच्या मुलांना मॅट्रिकपूर्व शिष्यवृत्ती केंद्र / राज्य.	२२२५-३०३७	४.४४	निरंक	४.४४	०.६३	२१	३.८१	०.८७
		२२२५-३०४६	०.२०	निरंक	०.२०	निरंक	निरंक	निरंक	०.५८
६	९ वी व १० वी च्या अनुसूचित जाती प्रवर्गाच्या विद्यार्थ्यांना भारत सरकार मॅट्रिकपुर्व शिष्यवृत्ती योजना	२२२५-F४४१	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	१.३६
		२२२५-F४३२	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	१.६३

(२९)

धन्यवाद